

Oňurga ýiliginiň şikesleri (SCI), nerw ulgamynyň agyr şikesleriniň biridir we bu ýagdaý, adamyň gündelik durmuşyna uly täsir edip biler. Bu şikesler, oňurga ýiliginiň agyr zeperlenmesi netijesinde ýüze çykýar we köplenç agyr maýyplyga sebäp bolýar.

Oňurga ýiliginiň şikesleriniň esasy sebäpleri, awtoulag heläkçilikleri, ýykylmalar, sport we oýunlar, we kynçylyklar bolup biler. Dünýäde her ýyl takmynan 15 million adam oňurga ýiliginiň şikesleri bilen ýaşaýar we bu ýagdaý, ömrüň dowamynda uly saglyk we ykdysady yük döredýär. Erkekler, aýallara garanynda has köp oňurga ýiliginiň şikesleri bilen ýüzbe-ýüz bolýarlar we bu ýagdaý, ýaş toparlarynda has köp duş gelýär.

SCI diagnozy, köplenç kliniki barlaglar we radiologiki barlaglar arkaly goýulýar. MRI we CT skanerlari, şikesiň derejesini we ýerleşişini anyklamakda möhüm rol oýnaýar. Diagnoz goýlandan soň, bejergi usullary şikesiň agyrlygyna baglylykda üýtgeýär. Hirurgiýa, fizioterapiýa we reabilitasiýa, köplenç ulanylýan bejergi usullarydyr.

SCI-den soňky prognoz, şikesiň derejesine we wagtynda bejergi almagyna baglydyr. Agyr SCI köplenç uzak möhletleýin maýyplyga we gündelik işleriň ýerine ýetirilmeginde kynçylyklara sebäp bolup biler. Reabilitasiýa, fizioterapiýa, ergoterapiýa we psihoterapiýa ýaly köpugurly çemeleşmeleri öz içine alýar we adamyň doly dikeldilmegine kömek edýär.

Geljekki gözlegler, SCI-iň biologiyasyny we patofiziologiyasyny has gowy düşünmek we has täsirli bejergileri ösdürmek üçin dowam edýär. Molekulýar genetika we ösen görnütüleme tehnikalary, SCI-iň has takyk diagnozyny we bejergisini üpjün etmekde uly mümkinçilikler açýar.

Habyp HALYLOW

Myrat Garryýew adyndaky Türkmenistanyň Döwlet lukmançylyk uniwersitetiniň Nerw keselleri we neýrohrurgiýa kafedrasynyň assistenti